

Rabín Moše Schreiber (1762 – 1839), známy ako Chatam Sofer (alebo Chasam Sofer), bol významný rabín a učenec. Narodil sa vo Frankfurte nad Mohanom a predtým, než sa stal hlavným rabínom židovskej obce v Pressburgu – Bratislave, pôsobil ako rabín v mestách Prostějov a Mattersdorf. V našom meste viedol židovskú komunitu 33 rokov a stal sa jednou z najrepektovanejších autorít v oblasti židovského práva (*halachy*). Okolo 1200 rabínskych rozhodnutí (*responz*) Chatama Sofera uvádzajú posmrtné, pričom mnohé z nich patria dodnes k základným študijným textom v rabínskych školách. Chatam Sofer viedol v Bratislave *ješivu* (rabínsku školu), ktorá bola známa ako najdôležitejšie centrum tradičného židovského vzdelávania v Európe. Chatam Sofer bol zakladateľom dynastie rabínov, ktorí pôsobili ako hlavní rabíni ortodoxnej náboženskej obce v Bratislave až do druhej svetovej vojny.

synagoga
bratislava

Židovské komunitné múzeum
www.synagogue.sk

Bratislavský
samosprávny
kraj

Partnerom Židovského komunitného múzea
je Bratislavský samosprávny kraj

Materiál pre potreby vzdelávacieho programu Židovské kultúrne dedičstvo v Bratislave
vydal Neinvestičný fond židovského kultúrneho dedičstva – Menorah, 2014

Text © Maroš Borský Design © Martin Lepej

Pamätník Chatama Sofera

Pamätník Chatama Sofera v Bratislave je jedinečným miestom a v jeho osude sa odráža história bratislavskej židovskej komunity. Je pozostatkom starobylého cintorína, ktorý bol zničený v roku 1943 v dôsledku výstavby tunela. V podzemnom priestore sa zachovalo 23 hrobov v rabínskej sekcii vrátane hrobu významného bratislavského rabína Chatama Sofera. V rokoch 2000 – 2002 bol celý areál obnovený a náhrobné kamene zreštaurované. Architekt Martin Kvasnica vytvoril pozoruhodné dielo, ktoré spĺňa striktné požiadavky *halachy* (židovského práva), ako aj najvyššie štandardy súčasnej architektúry. Pamätník Chatama Sofera nie je múzeum, je to hrobka postavená nad pohrebiskom významných rabínov a učencov, ktorým sa v židovskej tradícii preukazuje veľká úcta. Pamätník je pútnym miestom, ktoré pravidelne navštevujú ortodoxní veriaci z celého sveta.

1655

Prvý známy náhrobný kameň
na starom židovskom cintoríne

1847

Cintorín prestali používať

1943

Likvidácia cintorína kvôli výstavbe tunela

1982

Postavili električkovú trať a zastávku
nad hrobmi bratislavských rabinov

2002

Dokončenie výstavby
Pamätníka Chatama Sofera

CHATAMSOFER.SK